

Vaststellingsovereenkomsten

Een fiscaal geschil hoeft niet altijd door een rechter te worden beslist. In veel gevallen kunnen partijen er samen uitkomen, bijvoorbeeld door het sluiten van een vaststellingsovereenkomst. Daarin wordt het onderhandelingsresultaat vastgelegd en wordt verwoord hoe partijen verder gaan.

Ook wanneer al rechtsmiddelen zijn aangewend – zoals het maken van bezwaar tegen een aanslag of het instellen van beroep – blijft het mogelijk om tot een regeling te komen. Sterker nog: de bereidheid om te procederen kan juist bijdragen aan het bereiken van overeenstemming. Wanneer duidelijk is dat een zaak aan de rechter kan worden voorgelegd, ontstaat vaak meer ruimte om tot een praktische oplossing te komen.

Wanneer een belastingplichtige (en diens adviseurs) en de Belastingdienst overeenstemming bereiken over de uitkomst van een discussie, wordt die afspraak doorgaans schriftelijk vastgelegd.

Zo'n overeenkomst ziet vaak op feiten uit het verleden, maar kan ook worden gebruikt om vooraf duidelijkheid te creëren over de fiscale gevolgen van voorgenomen transacties. Daarbij kan het zowel gaan om de belastingheffing zelf als om eventuele fiscale boeten.

De wetgever hecht groot belang aan het kunnen beëindigen van onzekerheid en geschillen. Daarom geldt dat de afspraken in een vaststellingsovereenkomst bindend zijn, zelfs als zij afwijken van de juridische uitgangssituatie. In de praktijk betekent dit dat partijen relatief veel ruimte hebben om tot een oplossing te komen, ook als die oplossing (gedeeltelijk) afwijkt van het geldende recht.

In bezwaarprocedures komt het regelmatig voor dat partijen alsnog tot overeenstemming komen en het geschil afronden via een vaststellingsovereenkomst, nog voordat een rechter eraan te pas komt. Dat kan tijd besparen, maar kent ook aandachtspunten.

Zo heeft de inspecteur in de bezwaarfase ruime bevoegdheden om informatie op te vragen. Die verzoeken kunnen omvangrijk zijn en het verzamelen van de gevraagde

---

gegevens kan tijdrovend zijn. Bovendien kunnen er sancties volgen als niet (tijdig) wordt voldaan.

Daarnaast kan een eerder gedaan schikkingsvoorstel later een rol spelen in een procedure bij de rechter. Het is daarom verstandig om een dergelijk voorstel als een en ondeelbaar te presenteren en te voorzien van een duidelijke vervaltermijn, zodat het niet onbeperkt tegen de belastingplichtige kan worden gebruikt als een soort basis voor verdere onderhandelingen.

Zodra de zaak bij de rechter ligt, verandert het speelveld. De rechtbank bepaalt het procesverloop en vraagt, indien nodig, zelf informatie op bij beide partijen (*equality of arms*). Ook in deze fase blijft het mogelijk om alsnog tot een minnelijke regeling te komen, al dan niet naar aanleiding van een zitting.

Dit geldt eveneens in hoger beroep.

Een belangrijk punt: een eenmaal ondertekende vaststellingsovereenkomst heeft in beginsel een definitief karakter. Terugkomen op gemaakte afspraken is slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk.

Daarom is het essentieel om in de onderhandelingsfase scherp te zijn op de inhoud en formulering van de overeenkomst. Dit vergt kennis en ervaring. Een zorgvuldige vastlegging voorkomt nieuwe discussies en zorgt voor een duidelijke en definitieve afsluiting van het geschil.

Voor meer informatie:

Robert IJzerman

Advocaat | Attorney at Law

M +31 6 224 60 796

E robert.ijzerman@halprin.law

I halprin.law
